

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. Mdt.
15 FEB. 2010

Den 12 FEB. 2010
J.nr. 40A-ØL-2-10
Init.: loj Akt.nr. 46

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev 11. januar 2010 (sagsnr. 2009-730-1050) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) og til betænkning nr. 1508 om indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Lovudkastet har den 5. februar 2010 været drøftet på et plenarmøde i landsretten.

Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet har efter at have gennemført et omfattende udredningsarbejde om ungdomskriminalitetens art, omfang, udvikling og risikofaktorer og om projekter og evalueringer på det kriminalpræventive område i forhold til børn og unge nøje overvejet spørgsmålet om nedsættelsen af den kriminelle lavalder, og kommissionens flertal har udførligt argumenteret for en bevarelse af den gældende aldersgrænse på 15 år.

Det er under drøftelserne i landsretten blevet fremhævet, at udvalgsflertallets betragtninger om den kriminelle lavalder ikke ses imødegået i lovforslagets bemærkninger.

Da betænkningen og udkastet til lovforslag i øvrigt i overvejende grad er af retspolitisk karakter eller ikke direkte vedrører landsrettens virksomhed, finder landsretten ikke anledning til at udtale sig herom.

Dette høringssvar sendes tillige til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Akt.nr. 72

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-1-10
Den 09/02-2010

Justitsministeriet har i breve modtaget den 11. og 13. januar 2010 (Sagsnummer 2009-730-1050) anmodet om en udtalelse over et udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) og om betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Sagen er drøftet med landsrettens dommere på et plenarmøde den 5. februar 2010, og jeg skal herefter udtale følgende:

Spørgsmålet om nedsættelse af den kriminelle lavalder og om den nærmere affattelse af straffelovens bestemmelse om strafmaksimum for en gerningsmand under 18 år er politiske spørgsmål. Der er imidlertid tale om nogle spørgsmål af så central betydning for strafferetten, at landsretten finder det rigtigst - også i lyset af at udkastet på disse punkter ikke er i overensstemmelse med anbefalingerne fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet - at grundlaget for den politiske beslutning bliver suppleret med en udtalelse fra Straffelovrådet. Betænkningen fra Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet og lovudkastets bestemmelse om ændring af straffelovens § 81 giver ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

En kopi af dette svar sendes efter anmodning til Domstolsstyrelsen.

Dette svar sendes alene elektronisk og til jm@jm.dk

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

16 FEB 2010

09 730 1050

DEN DANSKE DOMMERFORENING

Dato: 19. februar 2010

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Akt.nr.

50

Justitsministeriet har i breve af 11. og 13. januar 2010 anmodet om en udtalelse om betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet samt om udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

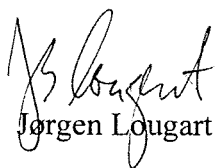
I den anledning kan jeg meddele, at Dommerforeningen har været repræsenteret i det udvalg, som har afgivet betænkningen, herunder i det udvalgsflertal, som udførligt har argumenteret imod en nedsættelse af den kriminelle lavalder.

Dommerforeningen er bekendt med blandt andet de to landsretters høringssvar og kan tiltræde indholdet af disse, herunder bemærkningerne om, at grundlaget for den politiske stillingtagen til nedsættelse af den kriminelle lavalder bør suppleres med en udtalelse fra Straffelovrådet.

Lovudkastet og betænkningen giver ikke i øvrigt Dommerforeningen anledning til bemærkninger, idet det forudsættes, at der tilføres domstolene de nødvendige ekstra ressourcer til gennemførelse af de yderligere sager, som gennemførelse af forslaget vil medføre.

Der henvises til sagsnr. 2009-730-1050.

Med venlig hilsen

Jørgen Lougart

Justitsministeriet
Lovafdelingen

- 9 MRS. 2010

2009 NR. 730-1050

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2010-4101-0002-5
Sagsbeh. Anne-Katrine Stig
Andersen
Dir.tlf.
Mail AKA@domstolsstyrelsen.dk

8. februar 2010

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet)

Justitsministeriet har ved e-mail af 13. januar 2010 anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

Domstolsstyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Domstolsstyrelsen har i øvrigt ingen bemærkninger til betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet og de deri foreslåede lovændringer.

Med venlig hilsen

Anne-Katrine Stig Andersen

Præsident Henrik Rothe

Sø- og Handelsretten

Bredgade 70, 1260 København K.

Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

Aktør 17

Jmt. Mo

22 JAN

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Den 18/1 2010

J.nr. 11 3/10

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger til udkast til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet), sagsnr. 2009-730-1050.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

16 FEB. 2010

11 3/10 730 1050

Københavns Byret

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2010.4

Dato 9. februar 2010

Ved e-mail af 11. januar 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

Jeg skal i den anledning meddele, at de foreslåede ændringer, der er af politiske karakter, ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger ud over, at det er af afgørende betydning, at der – som forudsat i lovforslagets p. 14 – etableres det fornødne antal sikrede pladser, hvor unge kriminelle kan anbringes i varetægt og til afsoning..

Der henvises til J. nr. 2009-730-1050.

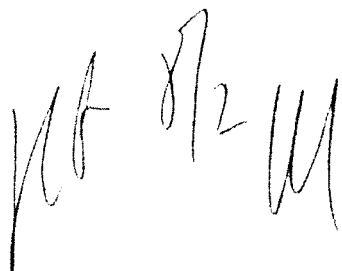
Med venlig hilsen

Søren Axelsen

JUSTITS

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 09 FEB. 2010

Journalnr.: JUR 10-112-0005

(Bedes anført ved henvendelse)

Reference

Direkte telefon

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet)

Ved skrivelse af 11. januar 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet). Justitsministeriet har efterfølgende oplyst, at anmodningen tillige omfatter en udtalelse om betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet, der er afgivet af kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastet, at forslagene bygger på Ungdomskommissionens betænkning.

Direktoratet for Kriminalforsorgen kan i den forbindelse henvise til, at Direktoratet for Kriminalforsorgen har været repræsenteret i Ungdomskommissionen.

Direktoratet skal i øvrigt udtale følgende:

Af lovudkastets bemærkninger fremgår, at en vedtagelse af de foreslåede regler forventes at medføre et øget antal sager i retsvæsenet, herunder i politiet og anklagemyndigheden samt domstolene.

Direktoratet skal i den forbindelse pege på vigtigheden af, at der tilvejebringes det nødvendige antal pladser i de sikrede institutioner til at rumme denne udvidelse. I modsat fald kan den øgede sagsproduktion forventes at resultere i flere indsættelser af unge under 18 år i landets fængsler og arresthuse, mens de afventer plads i en sikret institution, hvilket desuden vil medføre et ekstra ressourceforbrug i Kriminalforsorgens institutioner. Det skal i den forbindelse tilføjes, at der altid vil være nogle unge, som på grund af en uhensigtsmæssig adfærd mv. ikke vil kunne være anbragt i de sikrede institutioner. Uanset kapaciteten i de sikrede institutioner må der derfor forventes en stigning i antallet af unge i Kriminalforsorgens institutioner.

Det er endvidere direktoratets vurdering, at forslaget om skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder og forslaget om at forhøje strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år vil medføre et øget belæg i fængsler og arresthuse af såvel unge under 18 år som voksne indsatte.

Som det ses af tabellerne nedenfor, kan der de senere år generelt konstateres et stigende antal indsættelser af unge under 18 år i Kriminalforsorgens institutioner, særligt i arresthusene. Det stigende antal unge, som placeres i arresthuse for en kortere eller længere periode, er særligt problematisk også på grund af, at de fysiske forhold ikke er beregnet til denne målgruppe, samt at kravet om adskillelse fra voksne indsatte kan være vanskeligt at tilgodese.

Tabel 1. Antal indsættelser i fængsler og arresthuse for personer, der var 15-17 ved indsættelsen. 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Antal personer indsat i alt	592	607	718	670
Antal indsættelser i alt	710	698	840	783
heraf				
- som arrestanter	669	672	802	754
- som dømte	41	26	38	29

Tabel 2. Det gennemsnitlige daglige belæg af 15-17 årige indsatte i fængsler og arresthuse

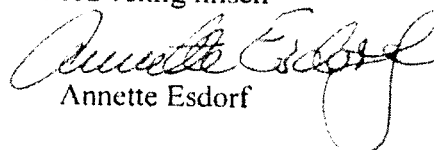
	2006	2007	2008	2009
Antal indsatte i alt	17,7	14,7	20,4	24,3
heraf				
- arrestanter	8,2	8,7	13,3	17,1
- dømte	9,5	6,0	7,1	7,2

På den anførte baggrund må en vedtagelse af lovforslaget forventes af få afledte kapacitetsmæssige og ressourcemæssige konsekvenser for Kriminalforsorgens institutioner.

I denne sammenhæng kan det oplyses, at Kriminalforsorgen har haft et højt belæg i den lukkede sektor i 2008 og 2009, herunder særligt i arrestsektoren. Denne udvikling er fortsat ind i 2010, hvor der den 3. februar 2010 var 1349 varetægtsarrestanter, hvilket dels er et af de højeste niveauer i nyere tid, dels er usædvanligt højt for årstiden. Samme dag var den samlede udnyttelse i arresthusene på 97,6 %.

I forbindelse med Folketingets behandling den 28. januar i år af forespørgsel nr. F 16 om ressourcer til Kriminalforsorgen er det besluttet, at der skal igangsættes et analysearbejde med henblik på at fastlægge Kriminalforsorgens fremtidige kapacitets- og sikkerhedsbehov. Direktoratet går ud fra, at der i forbindelse med dette analysearbejde tages højde for det øgede kapacitetsbehov, der følger af de foreslåede ændringer af straffeloven.

Med venlig hilsen

Annette Esdorf

LANDSFORENINGEN AF FORSVARSAADVOKATER

Jmt. Mdt
- 8 FEB 2010

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 2
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
5. februar 2010
ER/er
Direkte tlf.: 33 36 70 44

Vedr.: Sagsnr. 2009-730-1050. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) samt betænkning nr. 1508/2009 om Indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Justitsministeriet har med to skrivelser af 13. januar 2010 anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater først om en udtalelse om lovudkastet. Dernæst i anden skrivelse, der kom kort efter, om en udtalelse vedr. betænkning nr. 1508/2009 fra efteråret 2009 på 766 sider.

Materialet har været forelagt Landsforeningens bestyrelse, der bemærker, at de mange konstruktive forslag til bekæmpelse af ungdomskriminalitet i betænkningen tilsyneladende ikke hører under Justitsministeriets ressort, ligesom Justitsministeriet har valgt ikke at følge eksperternes råd ved fremsættelse af det ovennævnte lovudkast.

1. Sænkning af den kriminelle lavalder

Justitsministeren udtalte ifg. Weekendavisen den 9. oktober 2009:

"Vi har valgt at tage en politiske beslutning om at sætte den kriminelle lavalder ned til 14 år, fordi vi vil stoppe ungdomskriminaliteten, og så sætter vi hårdt ind. Vi er uenige med mange af de kriminologer, som mener, at straf ikke hjælper. Der har vi en holdning i den borgerlige regering om, at straf hjælper. Det virker præventivt. Det styrker retsbevidstheden blandt befolkningen. Og så sender det også et konsekvent signal om, at vi ikke accepterer forbrydelser og kriminalitet."

I forbindelse med lovudkastets fremsættelse har Justitsministeren henvist til retsfølelsen. Der foreligger ikke bestyrelsen bekendt nogen offentliggjort undersøgelse heraf. Man kan få den tanke, at det er en enkelt sag om en i øvrigt 15-årig, der har sat tankerne i gang, sagen fra Ålborg, hvor en 15-årig i byretten fik 4 års fængsel for drab og fik skærpet straffen til 7 års fængsel i landsretten, der ændrede subsumptionen fra vold med døden til følge til drab i 2008. Bestyrelsen er ikke bekendt med nylige sager, hvor man kan have savnet at sende 14-årige mange år i fængsel.

Foreningens bestyrelse, der foretrækker saglige argumenter, når man skal begrunde et forslag til lovændring, bemærker, at der efter de indhentede kriminalstatistiske og kriminologiske oplysninger ikke er noget behov for at sænke den kriminelle lavalder. Der er således ikke tale om en stigning af betydning i kriminaliteten begået af unge, herunder de 14-15-årige, ligesom der ikke er noget "knæk" i kurven, der kunne tyde på, at der spekuleres i at begå kriminalitet, mens man stadig er straffri.

Det er ikke helt forståeligt, at ministeriet som argument for forslaget, kan anføre side 7 i bemærkningerne, 3 afsnit at kriminaliteten blandt 14-årige er klart mere omfattende end den kriminalitet, der begås af de 12-13-årige. Der er ikke henvist til nogen statistik. Det forekommer umiddelbart indlysende, at der altid vil være børn, der under en kriminel lavalder vil begå kriminalitet, men der er som sagt ikke i de statistiske oplysninger ovenfor nogen begrundelse for at nedsætte lavalderen, som siden straffeloven af 1930 har været 15 år.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget side 6 f, at et **flertal** i Ungdomskommissionen frarådede at sænke den kriminelle lavalder. Der er ingen i kommissionen, der går ind for en sænkning.

Et enkelt medlem ønskede ikke at tage stilling til spørgsmålet, side 163 i betænkningen, og 3 ministerierepræsentanter tilkendegav side 31 i betænkningen, at spørgsmålet var genstand for en omfattende politisk debat, og at de på denne baggrund ikke fandt at burde tilkendegive en holdning hertil.

Uanset at det næppe med lovforslaget er tanken, at sende alle de 14-årige lovovertrædere i fængsel, giver det mulighed herfor og vil også, hvis det vedtages, blive brugt til at kræve børn over 14 år varetægtsfængslet, hvilket klart vil være skadeligt. Tiden under en varetægtsfængsling kan ikke anvendes med nytte til behandlingstiltag, de unge kommer sammen med andre – ældre kriminelle, og i værste fald ender de i fængsel efter "stærkasseprincippet", hvorefter behandlingspladser på sikrede institutioner har det med at blive fyldt op, uanset om der oprettes flere behandlingspladser.

Bestyrelsen henviser herudover til Ungdomskommissionens overvejelser om Danmarks internationale forpligtelser fra side 662 ff og føler anledning til at citere betænkningen fra side 666:

"Hensynet til børns retssikkerhed kan derfor efter kommissionens opfattelse ikke begrunde en nedsættelse af den kriminelle lavalder. Dette gælder så meget desto mere i lyset af de skadevirkninger, en sådan nedsættelse vil have i form af bl.a. stempling af børn som kriminelle. Efter kommissionens opfattelse kan og bør eventuelle retssikkerhedsmæssige problemer i forhold til behandlingen af sager vedrørende børn under den kriminelle lavalder håndteres inden for rammerne af det sociale system."

Bestyrelsen bemærker, at det ville være naturligt, at man forelagde et så indgribende forslag for Straffelovrådet. Det er imidlertid ikke sket. Jfr. også nedenfor under pkt. 2.

Bestyrelsen kan således ikke anbefale det foreslåede.

2. Fjernelse af strafnedsættelsesgrunden for unge under 18 år

Også dette forslag går imod Ungdomskommissionens anbefalinger, idet man i betænkningen side 169 skriver: "Det taler desuden for hensyntagen til ung alder ved strafudmålingen, at unge under 18 år efter kommissionens vurdering har vanskeligere ved at overskue konsekvenserne af deres handlinger end voksne". Man fortsætter med at påpege skadevirkningerne ved afsoning af frihedsstraf, herunder påvirkning fra ældre mere hærdede afsonere.

Bestyrelsen bemærker, at straffastsættelse og strafferammer har været genstand for en omfattende undersøgelse af Straffelovrådet, der mundede ud i Betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer i 3 bind. Den nugældende praksis blev beskrevet på side 314 i bind 1, Straffelovrådets overvejelser om ung alder på side 331. Som bekendt fandt Straffelovrådet ikke anledning til at fjerne bestemmelse om, at der en formildende omstændighed, at gerningsmanden ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev begået, men flyttede blot strafmaksimum for unge lovovertrædere på 8 år over i § 33.

Straffelovrådet har ikke haft mulighed for at udtale sig om Justitsministeriets lovudkast.

Bestyrelsen er enig med Ungdomskommissionen (og Straffelovrådet i 2002) og kan ikke anbefale det foreslåede.

3. Strafskærpelse ved kriminalitet begået sammen med unge

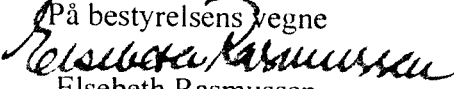
Bestyrelsen er enig i, at det er uacceptabelt, at personer over den kriminelle lavalder "spekulerer i" at lade børn under lavalderen udføre kriminelle handlinger med henblik på selv at undgå at pådrage sig et strafansvar, jfr. Betænkningens s. 167 nederst samt bemærkningerne til lovforslaget under pkt. 3.2.1.

Hvis en sådan situation foreligger, vil forholdet ofte, men formentlig ikke altid, kunne medføre strafskærpelse efter den nugældende § 81, nr. 9. Bestyrelsen er derfor enig i, at der kunne være behov for en bestemmelse, der mere specifikt skærper straffen for en medvirken (anstiftelse) af den angivne art.

Således som den nye § 81, nr. 9 foreslås udformet, er den dog alt for bredt formuleret i forhold til, hvad man ønsker at opnå.

Som reglen foreslås udformet, vil den således i særlig grad ramme kriminalitet begået af grupper af unge, som aldersmæssigt ligger tæt på hver sin side af den kriminelle lavalder, men hvor der ikke i gruppen er spekuleret i den enkelte deltagers alder. Sådan kriminalitet forekommer hyppigt, uden at der er grund til at skrue op for strafudmålingsventilerne, f.eks. når en gruppe unge kommer i konflikt med andre og de, der er over den kriminelle lavalder, efterfølgende tiltales for f.eks. vold eller hærværk.

Bestyrelsen kan derfor ikke anbefale ændringen i den foreslåede form.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Slotsholmen 10
1216 København K

Dato: 8/2-10 /hdo

Høringssvar i forbindelse med forslag om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

Børne- og Kulturchefforeningen vil gerne sige tak for invitationen til at afgive høringssvar.

Overordnet vil Børne- og Kulturchefforeningen gerne kvittere for, at der med regeringens ungepakke sættes fokus på forebyggelse af kriminalitet. Børne- og Kulturchefforeningen vil samtidig gerne give udtryk for, at den nedsatte kommission vedrørende ungdomskriminalitet, som i september 2009 barslede med en betænkning i forhold til "Indsatsen mod ungdomskriminalitet", har bidraget med et relevant fundament for det videre arbejde på dette område.

Foreningen har netop afgivet høringssvar i Indenrigs- og Socialministeriets regi i forhold til to forslag til ændring af lov om social service, som indeholder en række forslag om opstramninger, kontrol og sanktioner. Det er Børne- og Kulturchefforeningens klare holdning, at disse skal ses i sammenhæng med en fastholdelse af en pædagogisk tilgang med voksne, som "vil" de unge og som arbejder med dialog og tillidsskabende relationer. Dette lovforslag, som bl.a. lægger op til en nedsættelse af den kriminelle lavalder, er jo, som nævnt ovenfor, en del af regeringens samlede lovgivning i forhold til indsatsen mod ungdomskriminalitet: "Mere konsekvens, opfølgning og ansvar – en markant indsats mod ungdomskriminalitet" – og de indledende kommentarer skal læses i dette perspektiv. De 3 elementer i lovforslaget er:

- nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år
- skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder
- ændring af bestemmelsen om et særligt lavt straffemaksimum på 8 års fængsel, hvis gerningsmanden var under 18 år på gerningstidspunktet

Børne- og Kulturchefforeningen tager afstand fra nedsættelse af den kriminelle lavalder, som forebyggende indsats og sanktionsmulighed. Der er ikke forskningsmæssigt belæg for, at straf medvirker til at ændre de unges livsbane fremadrettet. Børne- og Kulturchefforeningen tænker samtidigt, at de forskellige statistikker, der belyser udviklingen i kriminalitet,

overordnet viser et billede af en nedgang i kriminalitet begået i teenager årene. Det er foreningens opfattelse, at midlet til at skærpe den forebyggende indsats for børn i alderen 14-15 år ikke forbedres ved en sanktionsmulighed, der giver mulighed for straf i form af nedsættelse af den kriminelle lavalder – der er behov for at betone det, der indledningsvist gives udtryk for i høringssvaret nemlig fastholdelse af en pædagogisk tilgang med voksne, som "vil" de unge og som arbejder med dialog og tillidsskabende relationer. En nedsættelse af den kriminelle lavalder kan endda have den modsatte effekt end den tiltænkte: Den kan bidrage til at fastholde børn i en kriminel løbebane, da unge tidligere kommer til at identificere sig med at være "kriminelle". Kernen i det forebyggende arbejde handler i høj grad om at hindre en sådan identifikation.

I forhold til en skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af unge under den kriminelle lavalder, mener Børne- og Kulturchefforeningen, at signalet om, at det kan indgå som en skærpende omstændighed kan have en effekt.

Endelig er Børne- og Kulturchefforeningen af den holdning, at selve strafudmålingen ikke er et konkret anliggende for arbejdet i kommunerne. Dog mener foreningen, at der stadig i strafudmålingen for unge under 18 år skal tages et hensyn til og tænkes i mulighederne for fremtidigt at kunne deltage i og bidrage til samfundet.

Afslutningsvis vil Børne- og Kulturchefforeningen opfordre til en drøftelse af, hvordan vi viser konsekvens på en anden måde end nedsættelse af den kriminelle lavalder. Sigtet med sanktioner skal være at hjælpe børn til en kriminalitetsfri og samfundsbidragende tilværelse. Vi bør udvikle indgreb og foranstaltninger, som påviseligt tjener dette formål - i stedet for at eksperimentere med sanktioner, som jævnfør forskningen let kan have den modsatte virkning.

Kontaktpersoner i Børne- og Kulturchefforeningen er:

Formand for bestyrelsen Klaus Majgaard (tlf: 20 51 68 38/ 65 51 50 01 eller klm@odense.dk)

Bestyrelsesmedlem Hanne Dollerup (tlf: 47 78 41 01/30 26 52 75 eller hado@halsnaes.dk)

Med venlig hilsen

Hanne Dollerup
Børne- og Kulturchefforeningen
Bestyrelsesmedlem

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Odinsvej 19, 2
2600 Glostrup

Tlf. 43 44 88 88
Fax 45 15 01 39

dkr@dkr.dk
www.dkr.dk

Udkast til forslag om lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) og betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet

Ved e-mail af 11. og 13. januar 2010 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om en udtalelse over ovennævnte udkast til lovforslag og betænkning.

I den anledning skal Det Kriminalpræventive Råd udtale, at rådet har været repræsenteret i kommissionen, hvorfor der i det hele henvises til rådets bemærkninger i betænkningen.

For så vidt angår ovennævnte udkast til lovforslag skal rådet udtale følgende:

Som påpeget i Ungdomskommissionens rapport, bilag 5, viser en dansk undersøgelse om selvrapporтерet ungdomskriminalitet fra 1999, at der er flere 15-årige end 14-årige, som begår kriminalitet. Undersøgelsen viser således ingen tegn på, at de unge holder op med at begå kriminalitet, fordi de fylder 15 år og kan straffes. Der findes således ikke videnskabeligt belæg for at hævde, at den kriminelle lavalder påvirker kriminalitetsniveauet blandt unge.

Der er heller ikke noget, der tyder på, at børn under 15 år skulle have den fornødne modenhed til at forstå konsekvenserne af deres kriminelle handlinger. Hertil kommer, at en tidligere involvering af retsvæsenet kan have en negativ kriminalpræventiv effekt, jf. således ungdomskommissionens betænkning, bilag 5.

En sænkelse af den kriminelle lavalder vil således efter Rådets opfattelse ikke have nogen forebyggende effekt, men kan snarere have en direkte negativ kriminalpræventiv effekt.

Hertil kommer, at Danmark allerede i dag har mulighed for at møde unges kriminalitet uden at anvende strafferetlige reaktioner, og med de stramninger af de ikke-strafferetlige reaktioner, der indgår i indenrigs- og socialministerens lovforslag, vil der efter rådets opfattelse være rige mulighe-

4. februar 2010

DKR-nummer:

10-131-0023

Sagsbehandler: MAL

Direkte tlf.:

45 15 36 52

mal@dkr.dk

der for at imødekomme unges kriminalitet med den ønskede konsekvens og fasthed.

Side 2

Endelig ønsker Det Kriminalpræventive Råd at henlede opmærksomheden på en undersøgelse fra Justitsministeriets Lovkontor, november 2009. Det fremgår af denne undersøgelse, at antallet af mistænkte 10-14-årige er gået støt nedad siden 2006 (Fra 2,4 % i 2006 til 1,7 % i 2009.) En nøjere analyse af tallene viser, at det navnlig er de 14-åriges kriminalitet, der er gået ned. Også denne positive udvikling taler efter Det Kriminalpræventive Råds opfattelse imod at ændre forholdene så fundamentalt.

For så vidt angår forslaget om at fjerne strafmaksimum for unge lovovertrædere, skal det bemærkes, at det vides med rimelig sikkerhed, at tilbagefaldsrisikoen for unge ikke mindskes med straffens længde, snarere tværtimod.

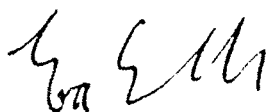
Hertil kommer, at det efter rådets opfattelse ikke vil have nogen forebyggende effekt at øge straffen i sådanne tilfælde, da det ikke kan antages, at unge, der begår sådanne grove forbrydelser, overhovedet gør sig overvejelser om, hvorvidt der er et strafmaksimum for forbrydelsen.

Endelig vil de unge, der begår så alvorlige forbrydelser, hvor en forlængelse af straffen ud over 8 år kommer på tale, i særlig grad være afvigende unge med voldsomme personlighedsmæssige problemer, som ofte vil have behov for behandling snarere end en fængselsstraf.

Det er derfor rådets opfattelse, at en fjernelse af strafmaksimum på 8 år for unge lovovertrædere ikke vil have nogen kriminalitetsforebyggende effekt, men at det snarere kan være direkte skadeligt at give mulighed for længerevarende fængselsstraffe til unge mennesker, der begår alvorlige forbrydelser.

Det Kriminalpræventive Råd skal på denne baggrund på det skarpeste tage afstand fra såvel forslaget om en sænkelse af den kriminelle lavalder som en fjernelse af strafmaksimum på 8 år for unge lovovertrædere.

Venlig hilsen

Eva Smith
Formand

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Att. Lars Solskov Lind

E-mailes til jm@jm.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 19.02.2010

J.NR. 540.10/22497

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet), samt høring over betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Baggrund og hovedtrækkene i lovforslaget

Institut for Menneskerettigheder har den 11. Januar 2010 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet), samt betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet med anmodning om eventuelle bemærkninger senest den 8. februar 2010.

Hovedelementerne i lovforslaget er nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år, således at de 14-årige behandles efter de samme regler, som gælder for de 15-17-årige. skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder, samt at bestemmelsen i straffeloven om et særligt lavt strafmaksimum på 8 års fængsel (for personer under 18 år) foreslås ændret til, at personer, der var under 18 år på gerningstidspunktet ikke kan idømmes livstidsstraf. Bevæggrunden for forslaget er, at regeringen lægger vægt på, at unges kriminalitet bør mødes med konsekvens og fasthed, og dette sker efter regeringens opfattelse bedst inden for det strafferetlige system.

Instituttet ønsker indledningsvist at påpege, at Instituttet finder det stærkt beklageligt, at lovforslaget ikke i langt højere grad følger Ungdomskommissionens anbefalinger, som fremgår af betænkning nr. 1508/2009 Indsatsen mod Ungdomskriminalitet. Herunder især kommissionens generelle opfattelse, at det afgørende i forhold til et kriminalpræventivt sigte er, at man har relevante og tilstrækkelige reaktionsmuligheder over for børn og unge, der begår kriminalitet, og at disse reaktionsmuligheder ikke formelt har karakter af straf. Yderligere angiver betænkningen, at den gældende kriminelle lavalder bygger på

det grundlæggende synspunkt, at der kun bør være adgang til at pålægge børn og unge strafansvar fra den alder, hvor de i almindelighed kan antages at have opnået den fornødne modenhed til, at det må anses for forsvarligt at anvende strafferetlige sanktioner, (s. 643) og at Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige alle har en kriminel lavalder på 15 år. Endvidere noterer instituttet betænkningens oversigt (s. 654) over udviklingen i kriminaliteten begået af børn under 15 år i årene 2000 til 2007, hvoraf det fremgår, at der samlet set i perioden 2000-2007 *ingen* vækst har været i antallet af tilfælde, hvor børn i alderen 10-14 år anmeldes til politiet for at have begået en kriminel handling set i forhold til det samlede antal børn i denne aldersgruppe. Endeligt noterer instituttet, at betænkningen konkluderer, at der ikke findes videnskabeligt belæg for at hævde, at den kriminelle lavalder påvirker kriminalitetsniveauet blandt unge (s.661).

Instituttet kan generelt tiltræde betænkningens udlægning af Danmarks internationale forpligtelser og internationale forhold i øvrigt som angivet på side 662 og frem.

Menneskeretlig vurdering fsva. nedsættelse af den kriminelle lavalder

I forhold til den del af forslaget, der angår sænkningen af den kriminelle lavalder, ønsker instituttet at henlede opmærksomheden på, at Danmark har tiltrådt FN's Børnekonvention, samt eksistensen af vigtige internationale retningslinjer i blandt andet følgende dokumenter, United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules), United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (The Riyadh Guidelines) og United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty.

Efter Børnekonventionens artikel 40, stk. 3, litra a, er Danmark folkeretligt forpligtet til at fremme indførelsen af love, fremgangsmåder, myndigheder og institutioner, som er specielt tilpasset børn, der mistænkes, anklages eller anses for at have begået kriminelle handlinger, herunder bl.a. ved fastlæggelse af en kriminel lavalder, under hvilken børn ikke anses for at være i stand til at begå strafbare forhold.

FN's Børnekomité, som overvåger de deltagende landes overholdelse af Børnekonventionens bestemmelser, har bl.a. givet udtryk for, at en lavere kriminel lavalder end 12 år er internationalt uacceptabel, og at komitéen opfordrer landene til at fastsætte den kriminelle lavalder på et højere niveau, f.eks. 14 eller 16 år. Dette fremgår af bemærkningerne (side 6), og instituttet kan tiltræde denne udlægning.

Børnekomitéen anfører i sin General Comment nr. 10,¹ at børn og unge i forhold til voksne har særlige forudsætninger og behov, der bør føre til en begrænsning af ansvaret for børn og unge, der begår kriminelle handlinger. Komitéen fremhæver, at de repressive hensyn, der ofte vejer tungt i forbindelse med strafferetlige sanktioner, må vige for rehabiliterende hensyn og princippet om restorative justice. Jf. Børnekonventionens artikel 37, litra b, skal anholdelse, tilbageholdelse eller fængsling af et barn eller en ung under 18 år følge lovens forskrifter og må kun bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum.²

Instituttet kan tiltræde den opfattelse som angivet i betænkning nr. 1508/2009, hvori det angives, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder til et niveau under 14 år må forventes at blive mødt med meget stærk kritik fra Børnekomitéen, der som nævnt ovenfor har tilkendegivet, at et niveau under 12 år er internationalt uacceptabelt, og samtidig indtrængende opfordret landene, der har tiltrådt Børnekonventionen, til at fastsætte eller opretholde en kriminel lavalder på 14-16 år.

Yderligere noterer instituttet, at et flertal i Ungdomskommissionen fraråder at sænke den kriminelle lavalder. Instituttet kan derfor tiltræde Ungdomskommissionens udtalelse:

Nedsættes den kriminelle lavalder til 14 år, vil dette efter alt at dømme også medføre international kritik, herunder fordi man i Danmark ikke på andre områder skelner mellem 13- og 14-åriges retsstilling, jf. det ovenfor refererede uddrag af Beijing regelsættet. Herudover vil man med en sådan nedsættelse få en lavere kriminel lavalder end de øvrige nordiske lande. I den forbindelse kan der henvises til, at Norge som nævnt har hævet den kriminelle lavalder til det samme niveau som de øvrige nordiske lande. (Betænkningens s. 665).

Instituttet finder dog, at det bør understreges, og at det bør fremgå af lovbemærkningerne, at internationale standarder generelt anbefaler, at medlemslandene *ikke nedsætter* den kriminelle lavalder, selvom lavalderen sættes til over 12 år.³ Tværtimod

¹ General Comment no. 10/2007; Children's rights in juvenile justice.

² Som angivet i Betænkning nr. 1508 om Indsatsen mod ungdomskriminalitet, afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet (2009).

³ Som angivet i Betænkning 1508/2009 (s.663) anbefaler *Rule 4 of the Beijing Rules* ...that the beginning of MACR (Minimum Age of Criminal Responsibility) shall not be fixed at too low an age level, bearing in mind the facts of emotional, mental and intellectual maturity. In line with this rule the Committee has recommended States parties not to set a MACR at a too low level and to increase the existing low MACR to an internationally acceptable level. From these recommendations, it can be concluded that a minimum age of criminal responsibility below the age of 12 years is considered by the Committee not to

bør medlemslandene stræbe imod at sætte den kriminelle lavalder højere. Selvom Børnekomiteens henstillinger (General Comments) og sammenfattende iagttagelser (Concluding Observations) ikke er juridisk bindende, bør disse dokumenter efter instituttets opfattelse i højere grad give anledning til overvejelser, herunder især i forhold til tiltag, der kan fremme resocialisering af den unge og reintegrering i samfundet. Såfremt forslaget vedtages, er det således instituttets opfattelse, at FN's Børnekomité med sikkerhed vil udtale kritik vedrørende nedsættelsen af den kriminelle lavalder, når Danmark senere i år skal eksamineres af komiteen.

Menneskeretlig vurdering fsva. konsekvensændringerne

I forhold til konsekvensændringerne,⁴ nævnes det i bemærkninger, at Justitsministeriet ikke har fundet grundlag for at foreslå ændringer i andre bestemmelser om aldersgrænser (side 8). Det angives f.eks. i bemærkningerne, at med hensyn til straffelovens § 222, stk. 1, om den såkaldte seksuelle lavalder vil den foreslåede nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år således indebære, at to 14-årige, der frivilligt har samleje, begge vil kunne straffes. I sådanne tilfælde kan der imidlertid anvendes tiltalefrafald, jf. retsplejelovens § 722 (som ikke foreslås ændret). Dette giver efter instituttets opfattelse en risiko for vilkårlighed og manglende forudsigelighed over for den berørte gruppe af borgere. Artikel 5 i EMRK (om retten til frihed og sikring mod vilkårlige frihedsberøvelser) stiller nogle kvalitative krav, der udgør grundlaget for en sanktion. Det er instituttets opfattelse, at en retstilstand på det strafferetlige område ikke bør baseres på et muligt tiltalefrafald. Retsreglerne skal være klare og præcise, tilgængelige og forudsigelige.

Menneskeretlig vurdering fsva. forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år

Bestemmelsen i straffeloven om et særligt lavt strafmaksimum på 8 års fængsel (for personer under 18 år) foreslås ændret til, at personer, der var under 18 år på gernings-tidspunktet, ikke kan idømmes livstidsstraf. Bestemmelsen er anvendt i retspraksis i sager vedrørende manddrab. Begrundelsen for det særligt lave strafmaksimum for

---

be internationally acceptable. States parties are encouraged to increase their lower MACR to the age of 12 years as the absolute minimum age and to continue to increase it to a higher age level (Instituttets fremhævning).

⁴ Der foreslås en række konsekvensændringer i anden lovgivning, der henviser til den nuværende kriminelle lavalder på 15 år, retsplejelovens § 752, stk. 2, om underretning af kommunalbestyrelsen om politiets afhøringer af personer under 15 år og kommunalbestyrelsens adgang til at overvære sådanne afhøringer, bestemmelserne i kapitel 75 b om indgreb over for personer under 15 år samt lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 6, nr. 2, om ydelse af erstatning selv om skadevolderen er under 15 år.

personer under 18 år er ifølge forarbejderne grundet i hensynet til den unges fremtidige udvikling (jf. forslaget s. 11), hvilket tager højde for et af de gennemgående principper i FN's Børnekonvention, nemlig artikel 6, retten til udvikling.⁵

Artikel 37, litra a, angiver, at børn ikke må idømmes livstidsstraf uden mulighed for prøveløsladelse. Udover dette hensyn bør børnekonventionens artikel 37, litra b, efter instituttets opfattelse inddrages. Artiklen angiver, at anholdelse, tilbageholdelse eller fængsling af et barn eller en ung under 18 år skal følge lovens forskrifter og kun må bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum.⁶

Selv om instituttet er opmærksomt på straffelovens § 82, nr. 1, hvoraf det fremgår, at det i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed ved straffastsættelsen, at gerningsmanden ikke er 18 år, er hensigten med forslaget efter instituttets vurdering ikke på linje med internationale standarder, hvor rehabiliterende hensyn⁷ og princippet om restorative justice generelt må prioriteres i forhold til strafferetlige sanktioner. Instituttet kan tiltræde Ungdomskommissionens bemærkninger om, at langvarige fængselsstraffe kan være mere belastende for unge på grund af den hastige personlighedsmæssige udvikling, samt at unge under 18 år har vanskeligere ved at overskue konsekvenserne af deres handlinger, tillige med at unge må antages at være mere sårbare over for de skadelige effekter af frihedsstraf. Instituttet skal derfor anbefale at bevare et strafmaksimum på 8 års fængsel.

Konklusion

Sammenfattende må instituttet stærkt fraråde vedtagelsen af forslaget om nedsættelsen af den kriminelle lavalder til 14 år. Forslaget er i direkte modstrid med Børnekomiteens anbefalinger og må forventes at blive mødt med international kritik, ligesom sagkundskab og statistik tilsiger en højere grad af brug af ikke-strafferetlige reaktioner over for unge kriminelle. Ligeledes harmonerer forslaget ikke med udviklingen i andre nordiske lande. Instituttet anbefaler, at Ungdomskommissionens anbefalinger som fremgår af betænkning nr. 1508/2009, Indsatsen mod Ungdomskriminalitet, i langt højere grad følges.

---

⁵ De andre gennemgående principper som samtlige rettigheder i Børnekonventionen skal fortolkes i lyset af er: artikel 2 om retten til ikke-diskrimination, artikel 3 om barnets bedste interesse, samt artikel 12 om barnets ret til medinddragelse.

⁶ Som angivet i Betænkning nr. 1508 om Indsatsen mod ungdomskriminalitet, afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet (2009).

⁷ Princippet om hensynet til den sociale reintegration af "child victims" som anført i artikel 39 i Børnekonventionen er også relevant for børn "involved with system of juvenile justice" jf. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child, Fully Revised Edition 2002.

Instituttet anbefaler at bevare et strafmaksimum på 8 års fængsel grundet i rehabiliterende hensyn for den unge. Endeligt ønsker instituttet at påpege, at de foreslåede konsekvensændringerne efterlader unge mennesker i uvished om deres strafferetlige ansvar. Hvis den kriminelle lavalder sænkes, er der behov for at tydeliggøre strafansvaret - ikke for at sløre det i vilkårlige tiltalefrafald.

Instituttet skal beklage den sene besvarelse.

Der henvises til Sagsnr.: 2009-730-1050 og Dok nr.: LSJ40672

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Dato: 05-02-2010

Deres ref.:

Vor ref.: 04-PROF/20006

Sagsbehandler: PAH/-

Pædagogisk team

Høringssvar vedr. den kriminelle lavalder

BUPL er ligesom andre organisationer og forskere på området uenige i, at en sænkning af den kriminelle lavalder vil have den ønskede effekt. Når den kriminelle lavalder alligevel ønskes sænket, mener vi, at de øvrige lovtilpasninger i højere grad bør pege på at skabe bedre muligheder for forebyggelsesarbejde og de unges fremtid efter en evt. strafudståelse.

Vi er helt klar over at nedenstående har større sammenhæng med den resterende del af lovkomplekset.

Vi mener:

- **At der er for lille fokus på uddannelse.** Der bør lægges langt større fokus på uddannelse. Kommunerne som lovændringerne lægges op screene de unge for psykiske lidelser. I denne sammenhæng bør det ligeledes være obligatorisk at vurdere den unges uddannelsesniveau således at der kan tilrettelægges et forløb, der kan bringe den unge videre til minimum et ungdomsuddannelsesniveau. Der bør i således høj grad også være et krav om, at der skal tilrettelægges en relevant uddannelsesplan. Sammenligner man med indsatsen i England er den i langt højere grad bygget op om en uddannelsesindsats.
- **Konkrete Børne- og ungepolitikker.** I to undersøgelser BUPL har gennem dels med ledere generelt, dels med klubledere oplever disse, ikke at de er en del af kommunens samlede indsats overfor børn og unge. På den baggrund mener vi, at der være en central opgave med at lave stikprøver med henblik på at sikre, at Børne- og Ungepolitikken er konkrete nok og om de professionelle, der skal sikre implementeringen kan se, hvad deres opgaver er i relation til politikken.
- **Dokumentation af forebyggelses indsatsen.** I besvarelsen af spørgsmål nr. 201 stillet af Folketingets Socialudvalg til indenrigs- og sundhedsministeren og til socialministeren den 7. juni 2002 (Alm. Del – bilag 595) vedr. kommunernes vurdering af, om der er den tilstrækkelige socialpædagogiske klubindsats i kommunen. Socialministeriet oplyste, at det fremgår af bemærkningerne til servicelovens § 19, at kommunens forpligtelse skal ses i sammenhæng med klubtilbud oprettet efter bestemmelserne i ungdomsskoleloven og folkeoplysningsloven og de øvrige fritidstilbud som idræt, spejder, ungdomsskole mv.,

der findes i kommunen til større børn og unge. Loven er nu en del af Dagtilbudsloven, og vi i BUPL, mener at en nedsættelse af den kriminelle lavalder bør følges af en ændring således at kommunerne skal dokumentere, at de politisk har taget den vurdering af hvorvidt tilbudene dækker de behov der er for at tilbyde unge i kommunen en relevant forebyggende indsats i fritiden.

- **Forkning og viden om de unge.** BUPL, mener at det er helt centralt, at loven om nedsættelse af den kriminelle lavalder følges forskningsmæssigt. Herunder er det helt centralt, at vi får en større viden om de unge mellem 14 - 18 år der straffes: deres skolegang, skolefærdighedsniveau, sprogfærdigheder, fritidsdeltagelse m.v. Vi mener derfor, at loven må følges af en videndatabase evt. med en sammenligningsgruppe, således at der er mulighed for løbende at blive klogere på en reel forebyggelsesindsats.

Med venlig hilsen

Pauline Anse-Henry

På vegne af
Allan Baumann
BUPLs forretningsudvalg

Høringssvar vedr. den kriminelle lavalder

BUPL er ligesom andre organisationer og forskere på området uenige i, at en sænkning af den kriminelle lavalder vil have den ønskede effekt. Når den kriminelle lavalder alligevel ønskes sænket, mener vi, at de øvrige lovtilpasninger i højere grad bør pege på at skabe bedre muligheder for forebyggelsesarbejde og de unges fremtid efter en evt. strafudståelse. Vi mener med andre ord:

- At der bør lægges langt større fokus på uddannelse. Kommunerne skal screene for psykiske lidelser, men ikke for uddannelsesniveau og tilrettelægge et forløb. Der bør i høj grad også være et krav om, at der skal tilrettelægges en uddannelsesplan.
- I to undersøgelser BUPL har gennem dels med ledere generelt, dels med klubledere oplever disse, ikke at de er en del af kommunens samlede indsats overfor børn og unge. På den baggrund mener vi, at der være en central opgave med at lave stikprøver med henblik på at sikre, at Børne- og Ungepolitikken er konkrete nok og om de professionelle, der skal sikre implementeringen kan se deres opgaver i relation til politikken.

BUPL, mener at det er helt centralt, at loven om nedsættelse af den kriminelle lavalder følges således, at vi får en større viden om de unge mellem 14 - 18 år der straffes: deres skolegang, skolefærdighedsniveau, sprogfærdigheder, fritidsdeltagelse m.v. Vi mener derfor, at loven må følges af en videndatabase evt. med en sammenligningsgruppe, således at der er mulighed for løbende at blive klogere på en reel forebyggelsesindsats.

Med venlig hilsen

Pauline Anse-Henry

På vegne af
Allan Baumann
BUPLs forretningsudvalg

KRIMINALFORSORGSFORENINGEN

Tilsluttet FTF og Statstjenestemændenes Centralorganisation af 2010

KFF Postboks 5
2650 Hvidovre
Kff@Kff.dk
www.Kriminalforsorgsforeningen.dk

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KFF, den 8. februar 2010.

Vedr.: Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven.. mv. (Ungdomskriminalitet)

Som det helt centrale i lovforslaget stilles der forslag om nedsættelse af den kriminelle lavalder fra de nuværende 15 år til 14 år.

Kriminalforsorgsforeningen skal indledningsvis bemærke, at forslaget ingenlunde bidrager til kriminalitetsbekæmpelse, hverken forebyggende eller resocialiserende.

Samtlige faglige eksperter, der har ytret sig i debatten om den kriminelle lavalder, har frarådet regeringen at nedsætte den, hvilket stort set samstemmende begrundes med den overhængende risiko for, at det medfører flere kriminelle og dermed også mere kriminalitet. Effekten bliver således med overvejende sandsynlighed det stikmodsatte af den af regeringen intenderede. Dog kan regeringen på ingen måde påberåbe sig, at der ikke var tilgået dem en række fagligt velbegrundede advarsler.

Regeringen lægger op til en historisk sænkning af den kriminelle lavalder til 14 år fra de nuværende 15, samtidig med at antallet af mistænkte 14-årige i 2008 faldt med knap 18 procent i forhold til 2007. Det viser Justitsministeriets egne tal.

Regeringen argumenterer for, at den kriminelle lavalder skal være 14 år, idet kriminaliteten er større blandt 14 årige end blandt 12-13 årige.

Det skal her bemærkes, at den begåede kriminalitet blandt de 10-11 årige af indlysende årsager også er lavere end de 12-13 åriges. Kriminaliteten for børn under 15 fylder ikke væsentligt i det samlede kriminalitetsbillede i Danmark, og den har i øvrigt heller ikke været stigende det seneste tiår.

En del tyder i øvrigt på, at den kriminelle lavalder i sig selv ikke har en præventiv effekt, da der ikke ses et fald i den begåede kriminalitet blandt de 15 årige.

Regeringen har fremført, at 14 år er en passende lavalder, idet mange af de lande vi sammenligner os med har samme lavalder. Landene er faktisk: Bulgarien, Rumænien,

Ungarn, Slovakiet, Slovenien; Estland, Letland, Litauen, Cypern, Spanien, Tyskland, Italien og Østrig.

I Kriminalforsorgsforeningen forstår vi ikke sammenligningen.

Den danske Kriminalforsorg deltager i samarbejdet "Round Table of correctional excellence".

De lande, der deltager i samarbejdet er lande, som Danmark normalt sammenlignes med, når det vedrører retspolitiske spørgsmål. Dette er der en årelang tradition for.

Det er de 10 landes generaldirektører, der repræsenterer de respektive fængselsvæsenet i samarbejdet.

Den kriminelle lavalder for landene er angivet nedenfor.

15 år: Danmark
Finland
Norge
Sverige

16 år: Canada
Irland
New Zealand
Skotland

18 år: Belgien
Holland*

*12-18 årige kan unge komme i juvenile prison. Dette har intet med fængselsvæsenet at gøre og ansvaret henhører således ikke under generaldirektøren for fængselsvæsenet.

Så sent som i 1990 hævdede den norske regering sin kriminelle lavalder fra 14 til 15 år, og debatten i Norge kredser aktuelt om at hæve den kriminelle lavalder med yderligere et år.

Flere har fremført, at der siden år 2000 anmeldes flere voldssager.

Ungdomskommissionen bemærker hertil, *at væksten i voldsforbrydelser antagelig i meget høj grad må ses som et resultat af en stigende anmeldelsestilbøjelighed*

Samlet set eksisterer der i Kriminalforsorgsforeningens optik ikke ét eneste fagligt argument for at sænke den kriminelle lavalder. Dette fastslår ungdomskommissionen også på s. 661 i rapporten: "Der findes ikke videnskabeligt belæg for at hævde, at den kriminelle lavalder påvirker kriminalitetsniveauet blandt unge".

Som anført indledningsvis vil konsekvensen af en sænket kriminel lavalder være flere kriminelle, mere kriminalitet og flere ofre. Ved ophold i fængsler eller andre former for sikrede institutioner udvikler de unge en asocial adfærd, asociale attituder og en

negativ opfattelse af samfundet. Det etablerede samfund bliver fjenden, og de unge identificerer og forstår sig selv som en cool subkultur, der udtrykker sin foragt for samfundet gennem kriminalitet. Dette har justitsministeriets forskningsenhed også identificeret: Risikoen er stor, ved at placere unge kriminelle på institutioner sammen, idet de på institutionen udvikler negativ ungdomskultur med antisociale attituder og antisocial adfærd. (Fra Resumé af Justitsministeriets Forskningsenheds rapport om ungdomskriminalitet aug. 2008)

Blandt andet derfor bør fængselsstraffe søges anvendt i så sparsomt omfang som muligt. Undersøgelser peger på, at fængselsstraffen i sig selv har en væsentlig betydning for fortsat kriminalitet.

14-åriges fornødne modenhed

Regeringen har ved en række repræsentanter, herunder justitsministeren, ladet forstå, at lovforslaget bygger på en forudsætning om, at lovforslaget er i tråd med unges udvikling, således at forstå at 14 årige i dag i højere grad end tidligere besidder den fornødne modenhed til, at det er forsvarligt at anvende strafferetslige sanktioner.

I Kriminalforsorgsforeningen har vi ikke noteret os nogen former for udviklingspsykologisk forskning, der understøtter dette postulat. Argumentationen ses i øvrigt også kun anvendt i spørgsmål om kriminalitet og straf. Regeringen har ved forskellige lejligheder så sent som i 2009 afvist at sænke både den seksuelle lavalder og valgretsalden.

Kommunernes sociale forpligtelser

I lovbemærkningernes side 4-6 peges der på kommunernes sociale forpligtelser over for mindreårige, der har begået eller er mistænkt for at have begået strafbare handlinger. Disse ses altovervejende oplistet som 'modvægt' og forklaring for at der fortsat påhviler kommunerne en stor social forebyggende og intervenerende opgave uagtet en sænkning af den kriminelle lavalder.

Alt det gode, der foretages på baggrund heraf, fortjener al mulig ros. Det skal også nævnes, at kommunerne mange gange er mere end almindeligt sendrægtige til at iværksætte de nødvendige sociale hjælpeforanstaltninger for udsatte og kriminalitetstruede unge. Dette bygger ikke på evidens, men på en lang række af henvendelser som Kriminalforsorgsforeningen løbende modtager fra foreningens medlemmer og fra bla. pårørende om, at kommunen ikke assisterer i fornødent omfang.

FN's anbefalinger

Uagtet at Danmark har tiltrådt FN's børnekonvention og de europæiske fængselsregler, er virkeligheden er i dag, at der i 2008 sad hen ved 200 børn varetægtsfængslet i danske fængsler. Sænkes den kriminelle lavalder til 14 år må det med rette frygtes, at de 14 årige også havner i fængsel. Alt tyder på, at der kommer flere og flere børn i Kriminalforsorgens institutioner. En sænkning af den kriminelle lavalder vil yderligere forstærke denne udvikling.

FN's Komite for Barnets Rettigheder fastslog i 2007 i rapporten 'Children's Rights in Juvenile Justice', artikel 30, at en kriminel lavalder mellem 14 og 16 år er acceptabelt.

Men komiteen gjorde det samtidig klart i artikel 32, at medlemslande hele tiden skal arbejde på at hæve den kriminelle lavalder. Dette undlader regeringen at forholde sig til, hvorfor nærværende lovforslag er i direkte modstrid med FN's anbefalinger.

Forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år.

I værste fald skal en 14 årig afsones 16 år (+4), og det betyder at alle de vigtige år, hvor et ungt menneske normalt skal lære at begå i samfundet bliver brugt i et fængsel, i stedet for i civilsamfundets rammer. Nok skal den unge forbyder have en straf, men alle skal løslades en dag, og bliver straffen markant længere end tilfældet er i dag, vil det tilligemed være overvejende sandsynligt, at den unge får et langt og trøstesløst liv med nul uddannelse, arbejdsløshed og senere varig overførselsindkomst. Det kan ingen være tjent med. Straffen bliver proportionalt meningsløs, idet den unge menneskes muligheder for senere hen at begå sig som aktiv samfundsborger reelt ikke vil være til stede.

Dette forhold kommenterer Ungdomskommissionen også og peger på, at fængselsstraffe i mange tilfælde vil være mere belastende for unge end for voksne.

Kriminalforsorgsforeningen skal med henvisning til ovenstående fraråde regeringen at gennemføre en forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år.

Med venlig hilsen

KRIMINALFORSORGSFORENINGEN
John Hatting

Justitsministeriet
Slotsholmen 10
1216 København K

**Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning
fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet)**

Justitsministeriet har ved mail af 11. januar 2010 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet). Høringssvaret skulle være Justitsministeriet i hænde senest den 8. februar 2010. På grund af den korte tidsfrist fremsendte KL et foreløbigt høringssvar, idet KL ikke kunne nå at få forslaget politisk behandlet inden fristen.

Forslaget har nu været behandlet i KL's bestyrelse, hvorfor KL fremsender følgende supplerende bemærkninger.

I det tidligere fremsendte høringssvar anbefalede KL, at forslaget først træder i kraft den 1. januar 2011, og at antal sikrede pladser gradvist udbygges i forhold til kommunernes behov for pladser.

Følgende tekst erstatter ovenstående tekst vedr. forslagens ikrafttræden:

”Lovforslagets evt. ikrafttræden skal tage hensyn til udbygningen og nybygningen af antallet af sikrede pladser, som vil tage henholdsvis et og to år.”

Med venlig hilsen

Ralf Klitgaard Jensen

Den 5. marts 2010

Ref HGH
hgh@kl.dk@kl.dk
Dir 3370 3249

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Justitsministeriet
Slotsholmen 10
1216 København K

Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet)

Justitsministeriet har ved mail af 11. januar 2010 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet). Høringssvaret skal være Justitsministeriet i hænde senest den 8. februar 2010. Det er en urimelig kort tidsfrist til politisk behandling af lovforslagene. På grund af den korte tidsfrist tager KL forbehold for den politiske behandling af forslaget. KL sender eventuelle yderligere kommentarer, når sagen har været politisk behandlet.

Den 28. januar 2010
Ref HGH
hgh@kl.dk
Dir 3370 3249

Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/2

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget i henhold til DUT-princippet. KL tager blandt andet forbehold for, at der afsættes økonomiske midler til at finansiere et evt. øget behov for pladser på de sikrede institutioner – både til etablering og drift.

KL har følgende bemærkninger til lovforslaget.

KL ønsker ikke at forholde sig til forslag om nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år, da det ikke vedrører kommunernes opgaver. KL ønsker ikke at forholde sig til spørgsmålet om den kriminelle lavalder før de eksisterende handlemuligheder i lovgivningen er udnyttet.

KL's høringssvar vedrører de afledte konsekvenser af forslaget for kommunernes behov for flere pladser til 14 årige på sikrede institutioner.

Indenrigs- og Socialministeriet skønner, at der bliver behov for at udvide de sikrede afdelinger med 26 nye pladser, som følge af en nedsættelse af den kriminelle lavalder. KL har brug for en nærmere vurdering af behovet for sikrede pladser. Det skal dog bemærkes, at det er svært for kommunerne at skønne behovet for sikrede pladser til 14 årige, da det reelt kun er et mindre

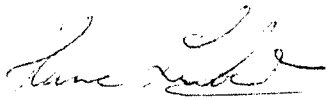
antal børn og unge, kommunerne visiterer til en sikret plads. Hovedparten af de unge er i varetægtsfængsel under politiets sagsbehandling af sagen eller er idømt en ungdomssanktion.

Hvis forslaget vedtages og træder i kraft 1. juli 2010, forventes det at skabe problemer for kommunerne, der har ansvaret for sikre det nødvendige antal pladser på sikrede institutioner. Det vil ikke være muligt at etablere nye sikrede pladser til 1. juli 2010. Det forventes at tage ca. et år at etablere nye pladser på eksisterende institutioner og op til 2 år, hvis der skal bygges en ny institution. KL anbefaler, at forslaget først træder i kraft den 1. januar 2011, og at antal sikrede pladser gradvist udbygges i forhold til kommunernes behov for pladser.

Desuden anbefaler KL, at der ses på sagsbehandlingstiden for politiets arbejde, der er med til at øge presset på de sikrede institutioner, jf. forslag i Ungdoms-kommissionen betænkning.

KL gør opmærksom på, at forslaget også skal ses i sammenhæng med forslaget om at lempe kriteriet for anbringelse på sikrede institutioner, der tillige forventes at øge presset på de sikrede institutioner.

Med venlig hilsen

Hanne Lumbolt
Kontorchef

REGIONER

08-02-2010

Sag nr. 09/2962

Dokumentnr. 7217/1

Nina Suenson

Tel. 35298208

E-mail:

nsu@regioner.dk

Høringssvar fra Danske Regioner vedr. ungdomskriminalitet

Danske Regioner har den 11. og 13. januar 2010 modtaget høringsbrev om 'Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet). Lovforslaget handler bl.a. om nedsættelse af den kriminelle lavalder, skærpelse af straf for medvirken til kriminalitet begået af børn og unge og forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år.

Herunder følger Danske Regioners kommentarer til udvalgte dele af forslaget. Der skal tages forbehold for, at høringssvaret ikke er politisk behandlet.

Generelt om lovforslaget og betænkningen

Danske Regioner har en række faglige indvendinger mod flere af de foreslåede tiltag som nedsættelse af den kriminelle lavalder og forhøjelse af strafmaksimum for unge under 18 år. Danske Regioner kan dog tilslutte sig forslaget om skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder.

Nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år

Som udtrykt i forbindelse med Ungdomskommissionens betækningsarbejde finder Danske Regioner det uforståeligt, at Regeringen ønsker at sænke den kriminelle lavalder og møde unges kriminalitet inden for det strafferetlige system i stedet for at stramme de ikke-strafferetlige reaktioner over for kriminelle unge, sådan som Ungdomskommissionen anbefalede.

Den kriminelle lavalder i dag bygger på den grundantagelse, at børn under 15 år ikke besidder den fornødne modenhed til at forstå rækkevidden og

Dokumentation 22
Tlf: 35 29 81 00
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 81 00
E regioner@regioner.dk

konsekvensen af deres handlinger. Det er tilsvarende Danske Regioners opfattelse, at der ikke er videnskabeligt belæg for at hævde, at børn under 15 år har den fornødne modenhed til at forstå konsekvenserne af deres kriminelle handlinger og dermed blive straffet for disse.

Det er desuden Danske Regioners vurdering, at der - ved at idømme børn under 15 år for kriminelle handlinger - er en risiko for at stemple disse børn som kriminelle. Det medfører en betydelig risiko for at skade barnets muligheder for at tage uddannelse og få arbejde senere i livet, hvilket vil medvirke til at fastholde den pågældende i en kriminel løbebane langt ind i sin voksne tilværelse.

Danske Regioner er derfor af den opfattelse, at afgørelsen over for et barn under 15 år bør fastholdes i det sociale system, hvor man er i stand til at træffe en vurdering baseret på samtlige relevante forhold. Dvs. at kriminalitet kun indgår som et af flere elementer i den samlede vurdering. Andre relevante elementer kunne f.eks. være misbrug eller psykisk sygdom hos forældrene eller udviklingshæmning hos barnet. Dette vil give bedre forudsætninger for at forebygge yderligere lovovertrædelser – det som må være målet.

Forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år

Som udtrykt i forbindelse med Ungdomskommissionens betænkningssarbejde mener Danske Regioner, at de kriminelle handlinger begået af børn og unge under 18 år generelt må tillægges et klart mere begrænset personligt ansvar for deres handlinger end voksne.

Det vurderes, at der ikke vil være nogen generalpræventive fordele forbundet med øgning af strafmaksimum, da unge potentielle seriemordere eller terrorister sandsynligvis ikke vil lade sig afskrække af, om de maksimalt får 8 års fængsel eller mere.

Specialpræventivt vurderes det som direkte skadeligt at give mulighed for længere fængselsstraffe. Det vides med rimelig sikkerhed, at tilbagefaldsrisikoen for unge alt andet lige ikke mindskes med fængselsstraffens længde, snarere tværtimod. Der er samtidig grund til at antage, at de unge, hvor en forlængelse ud over 8 år kunne komme på tale, i særlig grad vil være afvigende unge med voldsomme personlighedsmæssige problemer, som fængslets rammer i meget begrænset omfang rummer mulighed for at gøre noget ved.

En udvidelse af maksimumgrænsen må i givet fald alene begrundes repressivt.

Efter Danske Regioners opfattelse er en fængselsstraf på 8 år for en ung på 15, 16 eller 17 år allerede en særdeles hård straf, som fratager den unge hele sin ungdom. Vi finder således, at det gældende strafmaksimum på 8 år er tilstrækkeligt til at tilgodese hensynet til retsbevidstheden, også i sager vedrørende alvorlig kriminalitet.

Skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder

Danske Regioner er enige i Ungdomskommissionens og Justitsministeriets synspunkt om, at det bør markeres klarere i lovgivningen, at det er uacceptabelt, at personer over den kriminelle lavalder "spekulerer i" at lade børn under den kriminelle lavalder udføre kriminelle handlinger med henblik på selv at undgå at pådrage sig strafansvar.

Danske Regioner er således enige i, at dette skal være en skærpende omstændighed ved strafudmålingen.

Etablering af samråd

Regeringen foreslog i regeringsudspillet "Mere konsekvens, opfølgning og omsorg" fra oktober 2009 at følge Ungdomskommissionens anbefaling om at oprette ungesamråd i alle politikredse.

Det er Danske Regioners vurdering, at ungesamråd vil bidrage positivt til at sikre en mere kvalificeret indsats i forhold til et barn eller en ung, der er sigtet eller tiltalt for et strafbart forhold.

Vi vil derfor opfordre til, at etablering af ungesamråd, herunder sikring af hjemmel til at et ungesamråds medlemmer kan udveksle oplysninger om barnet eller den unge, tages med i den aktuelle pakke af lovforslag.

Med venlig hilsen

Tommy Kjelsgaard

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

jm@jm.dk

DATO: 12. februar 2010
J.NR.: 04-014802-10-0068
REF.: rmm-hfe

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet)

Ved e-mail af 11. januar 2010 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Nedsættelse af den kriminelle lavalder

Det fremgår af udkastet til lovforslaget, at Justitsministeriet anbefaler, at den kriminelle lavalder sættes ned fra 15 til 14 år.

Advokatrådet finder ikke indikation for, at forslaget vil bidrage til kriminalitetsbæmpelsen og kan derfor ikke anbefale dette. Advokatrådet finder samtidig, at forslaget giver anledning til en række spørgsmål, som bør undersøges nærmere, inden der træffes beslutning om at sænke den kriminelle lavalder.

Justitsministeriet redegør i bemærkningerne til lovforslaget på side 4 for baggrunden for fastsættelsen af en kriminel lavalder, og henviser i den forbindelse til, at bestemmelsen om en kriminel lavalder bygger på det grundlæggende synspunkt, at der kun bør kunne pålægges børn og unge strafansvar fra den alder, hvor de i almindelighed kan antages at have opnået den fornødne modenhed til, at det er forsvarligt at anvende strafferetlige sanktioner.

Ud fra denne betragtning må det fremsatte forslag om en sænkning af den kriminelle lavalder antages at være udtryk for, at Justitsministeriet er af den opfattelse, at det ud fra et modenhedssynspunkt nu er blevet forsvarligt at anvende strafferetlige sanktioner overfor yngre børn, end hvad der tidligere har været tilfældet.

Det fremgår imidlertid ikke nogen steder i bemærkningerne til lovforslaget eller i betænkning nr. 1508, hvad der er baggrunden for, at denne modenhedsgrænse skulle have flyttet sig.

Det er Advokatrådets opfattelse, at det er påkrævet med en undersøgelse af, om det er korrekt, at modenhedsgrænsen har flyttet sig, før der ændres ved så fundamental en del af betingelserne for anvendelse af straf som den kriminelle lavalder.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i betænkning nr. 1508 på side 672, fremgår, at kommissionen ikke har kendskab til, at der eksisterer videnskabelige undersøgelser, der dokumenterer, at børn i dag opnår den fornødne modenhed til at kunne forstå rækkevidden og konsekvensen af deres handlinger i strafferetlig henseende i en yngre alder end tidligere.

I bemærkningerne til lovforslaget på side 7 anføres det som begrundelse for en nedsættelse af den kriminelle lavalder, at unges kriminalitet bør mødes med konsekvens og fasthed.

Dette er en rent politisk begrundelse, som Advokatrådet ikke kan tage stilling til, men det bemærkes dog, at der ikke synes at være belæg for at antage, at omtalte konsekvens og fasthed vil medføre et fald i kriminaliteten blandt de 14-årige.

Der er i de senere år gennemført adskillige stramninger i straffeloven, herunder voldspakken i 2002 (lov nr. 380 af 6. juni 2002), hvor blandt andet strafferammerne for voldskriminalitet blev sat betragteligt op. Som det fremgår af ungdomskommissionens betænkning nr. 1508, er der imidlertid intet der tyder på, at disse stramninger har medført et fald i antallet af voldsforbrydelser eller anden kriminalitet blandt unge. For så vidt angår voldsforbrydelser, fremgår det af betænkning nr. 1508 på side 264, at selvrapporteringsundersøgelser og offerundersøgelser tyder på, at der i de sidste 10 år har været et uforandret niveau med hensyn til omfanget af vold.

I bemærkningerne til lovforslaget på side 7 bemærkes det, at kriminaliteten blandt de 14-årige er klart mere omfattende end den kriminalitet, der begås af de 12- og 13-årige.

I betænkning nr. 1508 på side 256 og på side 654 fremgår det imidlertid, at statistikkerne i politiets årsberetninger om kriminalitet begået af børn under 15 år i en årrække ikke har været offentliggjort, fordi de antages at være usikre og mindre systematiske end den øvrige kriminalstatistik. Videre erindres der om, at sager mod børn jo ikke vurderes med henblik på tiltalerejsning eller prøves ved domstolene, hvorfor det er uvist, i hvilket omfang de registrerede børn rent faktisk er skyldige i den kriminalitet, de registreres for at have begået.

Det synes således uklart, hvor der er belæg for, at kriminaliteten blandt 14-årige er klart mere omfattende end den kriminalitet, der begås af de 12- og 13-årige.

Ungdomskommissionen anfører på den ene side, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder vil betyde, at 14-årige vil blive omfattet af de straffeprocessuelle regler, herunder de retssikkerhedsgarantier, der er en del af straffeprocessen.

På den anden side henviser ungdomskommissionen i betænkning nr. 1508, side 672 til, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder indebærer en række ulemper, hvoraf følgende især skal fremhæves:

Modenhed og forsætsvurdering:

Som følge af, at det må antages, at 14-årige ikke har den samme modenhed som 15-årige, er det kommissionens opfattelse, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder må forudsætte, at der skabes en ny standard for den strafferetlige forsætsvurdering, der er tilpasset 14-åriges forringede evne til at forstå rækkevidden og konsekvenserne af deres handlinger. Kommissionen anfører i den forbindelse, at indførelse af en anden forsætsvurdering for 14-årige end for ældre personer, imidlertid vil være et brud på det grundlæggende strafferetlige princip om anvendelse af samme forsætsbedømmelse uden hensyntagen til konkrete forhold hos gerningsmanden.

Justitsministeriet ses ikke i sit lovforslag at have taget stilling til denne problemstilling.

Præventiv effekt:

Det fremgår af betænkning nr. 1508, at der ikke er videnskabelige undersøgelser, der tyder på, at den kriminelle lavalder i sig selv har en afskrækkende effekt i forhold til kriminel adfærd.

Som det fremgår af kommissionens udredningsrapport, afsnit 13.11.3, vil indespærring eller strafferetlige disciplinerings tiltag i visse tilfælde endog kunne medføre en risiko for øget kriminel adfærd.

Ungdomskommissionen bemærker videre, at strafferetlig stigmatisering af 14-årige kan medføre en risiko for uønsket udvikling. I kommissionens udredningsrapport afsnit 10.3 redegøres der således for, hvordan en strafferetlig dom øger risikoen for at den pågældendes uddannelses- og erhvervs muligheder forringes, med heraf følgende forøget risiko for øget kriminalitet.

Der ses således ikke at være belæg for at antage, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder vil have en præventiv effekt. Tværtimod er der grund til at frygte, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder kan have en kriminalitetsfremmende effekt.

Justitsministeriet ses ikke i sit lovforslag at have forholdt sig til denne problemstilling.

Internationale reaktioner:

Ungdomskommissionen henviser i betænkning nr. 1508 til Danmarks folkeretlige forpligtelser og anfører en vis bekymring over, at det må forventes, at en nedsættelse af den kriminelle lavalder til 14 år vil blive mødt med en del international kritik, idet Danmark i forhold til de øvrige nordiske lande vil være det eneste land, der har en kriminel lavalder, der ikke er 15 år.

Det fremgår af en rapport fra FN's Komite for Barnets Rettigheder fra 2007, at medlemslandene skal arbejde for at hæve den kriminelle lavalder.

Justitsministeriet ses ikke i sit lovforslag at have forholdt sig til dette aspekt.

Kommissionens indstilling til en nedsættelse af den kriminelle lavalder:

Med undtagelse af et medlem af kommissionen, der ikke ønsker at tage stilling til spørgsmålet om nedsættelse af den kriminelle lavalder og med undtagelse af kommissionens ministerrepræsentanter, der på grund af spørgsmålets politiske karakter ikke mener, at de bør tage stilling til spørgsmålet om nedsættelse af den kriminelle lavalder, så fremgår det af betænkning 1508 på side 676, at kommissionen generelt fraråder en nedsættelse af den kriminelle lavalder til 14 år.

Videre fremgår det, at såfremt man på trods heraf måtte ønske en nedsættelse af den kriminelle lavalder til 14 år, så anbefaler kommissionen, at en nedsættelse i givet fald kun måtte omfatte visse – f.eks. særligt grove – forbrydelsestyper, ligesom kommissionen i givet fald anbefaler, at overveje behovet for et særligt sanktionssystem i forhold til børn og unge samt for at oprette og anvende særlige børne- og ungdomsdomstole.

Justitsministeriet ses ikke i sit lovforslag at have forholdt sig til disse anbefalinger.

Ungdomskommissionen blev nedsat af Justitsministeriet i december 2007 og har brugt to år på at udarbejde betænkning nr. 1508, der meget grundigt gennemgår samtlige aspekter af for eksempel problemstillingerne, der knytter sig til en nedsættelse af den kriminelle lavalder, ligesom betænkningen gennemgår forskellige overvejelser, der bør gøres, hvis man fra politisk side ønsker en nedsættelse af den kriminelle lavalder.

Som det fremgår af det ovenfor anførte, fraråder kommissionen, så klart som den kan, en nedsættelse af den kriminelle lavalder på grund af en række fundamentale retssikkerhedsmæssige og etiske problemstillinger, der knytter sig til en sådan nedsættelse.

Som det videre fremgår anbefaler kommissionen, at såfremt en nedsættelse på trods heraf måtte ønskes, så bør der gøres en række overvejelser i form af særlige sanktionssystemer og særlige domstole til børn og unge.

Advokatrådet finder det beklageligt, at Justitsministeriet på trods af disse meget klare tilkendegivelser fra kommissionens side alligevel fremsætter lovforslag om en nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år, uden i øvrigt at forholde sig til de problemer, som kommissionen har peget på.

Konsekvensændringer i anden lovgivning som følge af en nedsættelse af den kriminelle lavalder

I bemærkningerne til lovforslaget på side 7 foreslås en række konsekvensændringer i anden lovgivning. Justitsministeriet finder imidlertid ikke, at der er grundlag for at foreslå ændringer i blandt andet straffelovens § 222, stk. 1, hvorfor en vedtagelse af lovforslaget vil betyde, at to 14-årige, der frivilligt har samleje, begge vil kunne straffes. Vedrørende denne problemstilling henviser Justitsministeriet til, at der kan anvendes tiltalefrafald, jf. retsplejelovens § 722.

Justitsministeriets lovforslag lægger således op til en ny retstilstand, hvor en 14-årig anses for moden nok til at kunne blive straffet, men ikke moden nok til at kunne have samleje på frivillig basis. Heller ikke selv om samlejet foregår med en jævnaldrende.

Advokatrådet bemærker i denne forbindelse, at det forekommer overordentlig betænkeligt at indføre en retstilstand, der kriminaliserer samleje mellem jævnaldrende alene med alderen som det strafværdige element, og hvor det allerede på tidspunktet for fremsættelsen af lovforslaget anbefales, at muligheden for at straffe i disse situationer ikke skal anvendes i praksis, men bør afgøres med tiltalefrafald.

Advokatrådet finder det problematisk, at handlinger, som reelt ikke ønskes straffet, kriminaliseres.

Forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år

Det fremgår af udkastet til lovforslaget, at Justitsministeriet anbefaler, at det nugældende strafmaksimum på 8 år for unge under 18 i straffelovens § 33, stk. 3, ændres, så der fremover blot ikke kan idømmes unge under 18 år fængsel på livstid.

Advokatrådet har noteret, at ungdomskommissionen ungdomskommissionen ikke kan anbefale dette forslag.

Den foreslåede ændring indebærer reelt en fordobling af strafmaksimum for unge under 18 år fra 8 til 16 år med mulighed for en yderligere forhøjelse af straffen i medfør af straffelovens § 33, stk. 2, til 20 år. Ændringen indebærer endvidere, at unge under 18 år kan idømmes forvaring.

Som det fremgår af ungdomskommissionens betænkning 1508 side 172 ff, er begrundelsen for den nuværende udførmning af straffelovens § 33, stk. 3, at der er særlige hensyn at tage til unge lovovertrædere i form af blandt andet deres personlige udvikling og deres højere grad af modtagelighed overfor de skadelige virkninger af frihedsstraf.

Et flertal i kommissionen fraråder en ændring af straffelovens § 33, stk. 3, idet de henviser til, at de 15-17-årige alt andet lige må tillægges et klart mere begrænset personligt ansvar for deres handlinger end voksne, og at der næppe er generalpræventive fordele forbundet med en øgning af strafmaksimum. Videre vurderer flertallet, at en

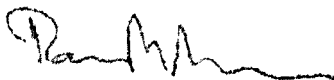

Ændring af § 33, stk. 3, vil have en direkte skadelig specialpræventiv effekt, idet de få personer, hvor det måtte komme på tale at udmåle en højere fængselsstraf end 8 år, må forventes i særlig grad at være afvigende med voldsomme personlighedsmæssige problemer, som rammerne i et fængsel kun i meget begrænset omfang rummer mulighed for at gøre noget ved.

På denne baggrund finder flertallet i kommissionen ikke, at retshåndhævelsesmæssige hensyn vejer tungt nok til at opveje de hensyn, der er at tage til de helt unge lovovertrædere, hvorfor den foreslåede ændring ikke anbefales.

Hertil bemærkes, at de ovenfor nævnte hensyn til unge under 18 år gør sig så meget desto mere gældende jo yngre personer, der er tale om. I lovforslagets nuværende udformning vil forslaget også omfatte 14-årige, hvor disse hensyn må veje særlig tungt.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Foreningen af Fængselsinspektører m.v. har nedenstående bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet).

Vedr. forslag om nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år.

Ved vurderingen af forslaget ses der alene på forhold, der vedrører arresthuse og fængsler.

Nedsættes den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år vil antallet af helt unge i arresthuse og fængsler formentlig stige. Der vil ikke blot blive varetægtsfængslet enkelte 14 årige, men også flere 15 og 16 årige, der har begået deres kriminalitet som 14 årige. Trods et ønske om, at de helt unge ikke skal anbringes i arresthus eller fængsel, viser erfaringen, at der ikke med sikkerhed kan sikres pladser i de sociale institutioner. I hht Ungdomskommissionens betænkning var det gnsntl. antal i 2008 19,7. Der er således tale om få, men dog et antal, der vil kunne mærkes.

I årene 1999 og 2000 undersøgte Ph.d studerende Patrick Gosden 100 15-17 årige varetægtsfængslede i arresthuse og institutioner på Sjælland. Undersøgelsen viste at 69% af de undersøgte blev diagnosticerede med psykiske lidelser. Undersøgelsen er offentliggjort i Acta Psychiatrica Scandinavia, 2003. Mange af de unge er således unge, der har brug for hjælp. En hjælp der kun i særdeles begrænset omfang kan gives i et arresthus. Erfaringen er, at mange af de unge, vi ser, har en aldersmæssig udvikling der ligger 4-5 år under deres biologiske alder. En nedsættelse af den kriminelle lavalder til 14 år vil således medføre, at man vil frihedsberøve unge, der aldersmæssigt er udviklet som 10-11 årige børn. I vurderingen af dette forhold skal nævnes, at de unge kan risikere at være isolerede i perioder, hvor man ikke skønner, at der er ældre, der er egnede til fællesskab med dem. Jfr. Ungebekendtgørelsens bestemmelser.

På det praktiske plan har arresthusene ikke megen plads, svært begrænsede muligheder for fysisk udfoldelse og kun begrænsede muligheder for tilbud om undervisning. Besøgsforholdene er ofte dårlige og begrænsede.

Uagtet at arresthuspersonalet har stor fokus på de helt unge, er de ikke uddannede til denne opgave og har ikke mulighed for at give den støtte, der er behov for.

På Københavns fængsler samles de unge på et afsnit, hvor også voksne kan sidde. Her gives særlige tilbud, men uagtet dette, vurderes det også her at være en u hensigtsmæssig anbringelse.

Efter dom vil de unge, der ikke anbringes i alternativ institution i hht straffelovens § 78 som hovedregel komme til at afsone på det åbne fængsel Jyderup, i det lukkede fængsel i Ringe og i ganske få tilfælde på anstalten ved Herstedvester. Der er oprettet særlige Ungeafdelinger i Jyderup og Ringe. I det åbne fængsel i Jyderup, der har plads til 5, er de indsatte adskilt fra de ældre. Afdelingen blev åbnet september 2009 og er velindrettet med undervisnings- og beskæftigelsesmuligheder på selve afdelingen. De unge, der kommer fra fjernere dele af landet, har dog begrænset mulighed for at opretholde deres kontakt til deres pårørende, en kontakt der er desto vigtigere jo yngre den unge er. Uagtet at forholdene i Jyderup er gode, er det altid betænkeligt at en ung fjernes fra hjem og skole i en periode.

Betydningen af oprettelsen af Jyderups Ungeafdeling kendes endnu ikke, men der er en risiko for, at den afskrækkende virkning et fængselsophold også har, mindskes ved at den unges straffeattest nu er plettet, og at den barriere den første ubetingede fængselsstraf er, nu er overskredet. Dertil kommer, at afsoning synes at have status i det kriminelle miljø blandt de helt unge.

I 2001 åbnede det lukkede statsfængsel i Ringe en Ungeafdeling med plads til 4. Afdelingen har tilknyttet psykolog og er en egentlig behandlingsafdeling med et tværfagligt personale. Afdelingen har over årene haft ganske enkelte 15 årige, mens hovedvægten klart ligger på 17 år. Sænkes den kriminelle lavalder til 14 forventes der en sænkning i gennemsnitsalderen på afdelingen. Denne sænkning vil gøre det betænkeligt at lade de unge være sammen med de ældre, samtidig med at erfaringer fra en periode, hvor de unge var helt adskilte, viser, at de unge lider under for få stimuli, hvis de skal henvises til sig selv uden påvirkninger udefra.

Unge der ikke har en 9. klasse har i dag krav på undervisning. Ved at sænke den kriminelle lavalder til 14 vil fængslerne skulle modtage flere skolepligtige unge. Modtager fængslerne 14 årige vil det kræve, at der tilrettelægges en særlig undervisning for denne gruppe, da de ikke i lighed med situationen i dag vil kunne modtage voksenundervisning. Dertil kommer, at fængslerne ikke har fysiklokaler og således ikke kan tilbyde lovpligtig undervisning.

Anstalten ved Herstedvester modtager unge der har særlige behov. Der er ikke en særlig afdeling til de helt unge, der skønnes særdeles dårligt anbragt her og derfor så vidt det overhovedet er muligt overføres til Statsfængslet i Ringe

På baggrund af ovenstående kan Foreningen ikke støtte forslaget om at nedsætte den kriminelle lavalder. Bliver forslaget gennemført, skal det indstilles, at der bevilges midler til yderligere uddannelse af personalet og indretning af egnede lokaler til blandt andet undervisning af de helt unge.

Vedr. forslag om skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder.

Foreningen har ikke bemærkninger til dette forslag.

Vedr. forslag om at der alene skal gælde den begrænsning, at personer, der var under 18 år på gerningstidspunktet, ikke kan idømmes livstidsstraf.

Domfældte, hvor dette forslag får betydning vil mest sandsynligt komme til at afsone i det lukkede statsfængsel i Ringe. Ved vurdering af dette forslag bør Patrick Goddens fund, at 69% af 100 undersøgte unge varetægtsfængslede har psykiske lidelser, indgå. Det kan oplyses, at det fundne billede fra 1999/2000 kan genkendes i Statsfængslet i Ringe. Den gruppe, der indsættes her, er ofte præget af psykiske lidelser. Lidelser, der ikke har et omfang, der gør, at de skal indlægges på psykiatrisk afdeling, men som præger dagligdagen.

Erfaringerne fra Ringe er, at unge med lange domme i særlig grad gribes af en apati, der kan være svær at bryde. De går simpelthen i stå. De problemer, som kendes fra andre langtidsindsatte, synes at være særlig store. Det er svært at bevare kontakten til pårørende, kontakt til uddannelsessystem og arbejdsmarked etableres ikke. Det er svært for den unge at få et naturligt forhold til det modsatte køn, en manglende kontakt, der kan resultere i udvikling af sexologiske problemer med en deraf følgende seksuel afvigeradfærd, der kan resultere i alvorlig kriminalitet. Det må samlet vurderes, at risikoen for at den unge får "fangeidentitet" som eneste identitet ikke blot er stor, men overvejende sandsynlig.

Uddannelsesmæssigt skaber de lange domme problemer i form af, at mange erhvervsrettede uddannelser kræver praktikophold, der først meget sent kan etableres med de nugældende regler.

En lang dom for et ungt menneske er således en væsentlig strengere dom end for den ældre.

Det er ikke muligt at afgøre, hvornår længden af et fængselsophold i sig selv gør bestræbelserne på at resocialisere den indsatte til et almindeligt, nyttigt samfundsliv uden kriminalitet uforholdsmæssigt vanskelige, men der er ingen tvivl om, at jo yngre den domfældte er på

indsættelsestidspunktet, og jo længere dommen er, jo sværere er opgaven. Der er dermed risiko for ny alvorlig kriminalitet i videre omfang med det stillede forslag.

Skal risikoen reduceres kræver det, at unge med lange domme får mulighed for betydeligt længere udslusningsforløb end der gives de ældre mulighed for. Dertil kommer, at der bør gives særlige tilbud til denne gruppe under afsoningen. Der bør derfor afsættes et beløb til varetagelse af denne opgave.

På baggrund af ovenstående kan Foreningen ikke støtte forslaget. Bliver forslaget gennemført, skal man indstille, at der gennemføres særlige udslusningsmuligheder for denne gruppe, og at der afsættes økonomiske midler til støtte af gruppen.

Med venlig hilsen

Anne Marie Heckscher
Formand

FÆNGSELSFORBUNDET

Hovedkontoret
Ramsingsvej 28 A,
2500 Valby
Telefon 72 55 99 76 – Telefax 72 55 99 90
Email: ff@faengselsforbundet.dk

Akt.nr. 01

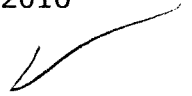
Jmt. Mdt.

1 FEB 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København
Journal nr.

8. februar 2010
19.03

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet), Justitsministeriets j. nr. 2009-730-1050

Fængselsforbundet har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Nedsættelse af den kriminelle lavalder

Fængselsforbundet har de senere år konstateret en markant stigning i antallet af unge mellem 15-17 år, der udstår deres frihedsstraf i fængsel eller som varetægtsfængsles i arresthus.

Der er ofte tale om uregerlige unge, der påbegynder deres afsoning på en lukket ungdomsinstitution, men overføres til fængslerne fordi personalet på institutionerne ikke kan styre dem. Derudover oplever fængslerne i vidt omfang at skulle kompensere for manglende kapacitet på ungdomsinstitutionerne, hvilket også kan forklare de flere 15-17 årige i arresthusene. .

En overførsel fra ungdomsinstitution til fængsel eller arresthus ses ofte ikke af den unge som en straf, men opfattes i mange tilfælde som en belønning for at være sej.

I mange tilfælde fungerer fængslerne desværre også som uddannelsesinstitution i kriminalitet. Det er vi selvfølgelig ikke noget, vi er stolte af – men er desværre heller ikke noget, vi kan gøre så meget ved. Normeringen på fængslerne tager naturligt ikke højde for grupper med den slags særlige behov, som helt unge og letpåvirkelige mennesker har.

Konsekvensen af denne del af lovforslaget bliver:

at vi må hive tøjet af børn og visitere dem, vi må anvende magt overfor dem og om nødvendigt fastspænde dem i en sikringscelle – men vi må ikke sælge cigaretter til dem i fængslets kiosk – for det er de ikke gamle nok til.

Det er ydmygende for den unge – men også for os som personale. Disse unge er måske ikke engang fuldt udvoksede eller gået i pubertet. Det grænser til det uværdige.

Blandt andet på baggrund af ovenstående skal Fængselsforbundet udtale sig imod en nedsættelse af den kriminelle lavalder.

15 FEB. 2010

15 FEB 2010

Skærpelse af straffen for medvirken til kriminalitet begået af børn under den kriminelle lavalder

Fængselsforbundet anser denne del af lovforslaget som et meget vigtigt initiativ i forhold til at begrænse kriminaliteten blandt børn og unge. Der vil altid være kriminelle, der vil udnytte den kriminelle lavalder og misbruge børn til kriminalitet.

Det bemærkes i den forbindelse, at en eventuel nedsættelse af den kriminelle lavalder med meget stor sandsynlighed vil forskubbe den kriminalitet, der i dag udøves af de 14-årige til de 12-13-årige.

Et lovforslag som det her fremførte, vil derimod kunne få betydning for at dæmme op for misbruget af børn, hvilket Fængselsforbundet selvfølgelig kun kan støtte. Det er tragisk når 14-årige i dag trues til at begå væbnede røverier af for eksempel udenlandske udspekulerede mafialignende grupper, der truer med at slå børnenes forældre eller søskende ihjel.

Forhøjelse af strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år

Fængselsforbundet skal henvise til bemærkningerne i lovforslagets punkt 4.2.1, hvor Ungdomskommissionen er citeret for, at langvarige fængselsophold kan være særdeles belastende og skadelige for børn og unge – langt mere end for voksne.

Vi i Kriminalforsorgen ser allerede i dag en del indsatte der har tilbragt en stor del af deres ungdom i fængsler på baggrund af flere fængselsdomme. Vi oplever, at disse indsatte føler sig mere hjemme i fængslerne end når de er ude. Det er svært at hindre kriminalitet og at resocialisere mennesker, der trives godt i fængsler. Med skærpede straffe vil vi blot opdrage endnu flere unge til et liv inden for murene.

Uanset hvordan vi anskuer straf og hvor længe vi sætter folk bag lås og slå – så kommer de ud i samfundet igen på et tidspunkt. Her vil vi gerne have dem til at opføre sig ordentligt og understøtte udviklingen af vores samfund.

Der er ingen undersøgelser der peger på, at længere straffe øger unges muligheder for at klare sig i et liv uden kriminalitet.

Det vil blive overordentlig vanskeligt at påvirke unge positivt i et afsoningsforløb på op til 14-16 år for børn under 18 år. Det vil være svært at finde argumenterne for, at den unge skal gøre en indsats for at medvirke til at understøtte et samfund der lægger vægt på hævn i forhold til børn.

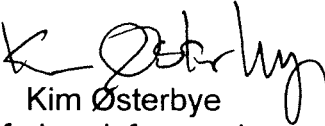
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Fængselsforbundet er forundret over at lovforslaget ikke ses at have økonomiske konsekvenser for Kriminalforsorgen. En forøgelse af strafmassen og risikoen for en forøgelse af antallet af unge under 18 år i fængslerne vil naturligvis have konsekvenser for kapacitet og økonomi.

Afslutningsvis vil Fængselsforbundet ikke undlade at udtrykke en undren i forhold til, at regeringen ønsker at udvide retten til at sætte vores børn i fængsel, når alle eksperter fraråder det og afviser at det får unge til at stoppe eller begrænse kriminaliteten i gruppen.

Det klæder ikke det danske demokrati at lovgive så snævert og med den slags motiver, som forslaget opleves som et udtryk for.

P.f.v.

Kim Østerby
forbundsformand

Altair 157

Jmt. Mdt
11 FEB 2010

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Strafferetskontoret

2010-00036/07.04.04
10. februar 2010
HB/dc

Vedrørende sagsnr.: 2009-730-1050 – høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet)

Justitsministeriets Lovafdeling, Strafferetskontoret, har i mail af 11. januar 2010 anmodet Politiforbundets om en udtalelse til ovenstående forslag.

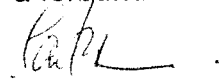
I den forbindelse kan det oplyses, at Politiforbundet finder det relevant at drøfte den kriminelle lavalder henset til samfundsudviklingen.

På samme måde finder forbundet det nødvendigt at overveje skærper af straffe og sanktioner i forhold til de personer, der krænker retsbevidstheden ved at påvirke og udnytter mindreårige, under den kriminelle lavalder, til at medvirke til eller direkte begå kriminalitet.

Skærper af straffe og sanktioner må imidlertid ikke stå alene. Der bør til stadighed i et tværfagligt samarbejde ske en opprioritering af det forebyggende arbejde med inddragelse af andre relevante partner.

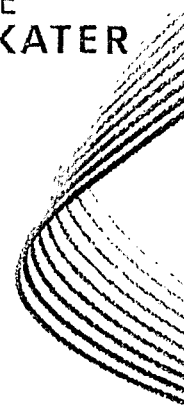
Det kriminalpræventive og forebyggende arbejde skal således have stor bevågenhed og en høj prioritering i det forebyggende arbejde.

På forbundets vegne – og med venlig hilsen

Hans Bundesen
Sekretariatsleder

16 FEB. 2010

20 730-1050

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

9. februar 2010

Vedr.: Høring over udkast til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) og Ungdomskommissionens Betænkning 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet.

1. Justitsministeriet har den 11. januar 2010 (j.nr. 2009-730-1050) sendt udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (Ungdomskriminalitet) med anmodning om eventuelle bemærkninger.

I forlængelse heraf har Justitsministeriet den 13. januar 2010 for god ordens skyld præciseret, at anmodningen tillige omfatter en udtalelse over betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet, som er afgivet af den af regeringen nedsatte Ungdomskommission.

Lovforslaget, der fremsættes som led i udmøntningen af regeringens udspil fra oktober 2009 om "Mere konsekvens, opfølgning og ansvar – en markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet", går bl.a. ud på at nedsætte den kriminelle lavalder fra 15 år til 14 år og at forhøje strafmaksimum for forbrydelser begået af personer under 18 år.

2. Som det fremgår af både lovudkastet, jf. de almindelige bemærkninger under pkt. 2.2., og Ungdomskommissionens betænkning, fraråder et flertal i Ungdomskommissionen at sænke den kriminelle lavalder bl.a. med henvisning til, at en sænkelse af den kriminelle lavalder kan forventes at have en negativ kriminalpræventiv effekt. Der henvises i den forbindelse til betænkningen side 672 ff. Flertallet foreslår, at man i stedet gennemfører visse stramninger af de ikke-strafferetlige reaktioner over for unge kriminelle. Et medlem ønsker ikke at tage stilling til spørgsmålet, og ministerierepræsentanterne finder ikke at burde tilkendegive en holdning på baggrund af, at spørgsmålet for tiden er genstand for en omfattende politisk debat. Det bemærkes, at Straffelovrådet ikke har udtalt sig om spørgsmålet om at nedsætte den kriminelle lavalder.

Med hensyn til spørgsmålet om at fjerne strafnedsættelsesgrunden for unge under 18 år gælder det også, at lovforslaget går imod det, et flertal i Ungdomskommissionen foreslår, ligesom Straffelovrådet ikke har udtalt sig om spørgsmålet i forlængelse af Straffelovrådets Betænkning nr. 1424/2002 om straffastsættelse og strafferammer.

Danske Advokater er generelt tilhænger af nedsættelse af sagkyndige kommissioner og udvalg, der kan rådgive regering og Folketing med udgangspunkt i en indgående viden på det område,

som arbejdet vedrører, herunder om resultaterne af den danske og internationale forskning på området. Således er Danske Advokater også tilhænger af regeringens beslutning i 2007 om at nedsætte en Ungdomskommission, som kunne kortlægge den relevante viden om ungdomskriminalitet og på grundlag heraf komme med en indstilling om, hvordan indsatsen kan styrkes med henblik på at gøre den så målrettet og virkningsfuld som mulig.

Det giver derfor anledning til forundring, at man på denne måde politisk har valgt at se bort fra Ungdomskommissionens anbefalinger på disse centrale punkter uden nærmere at forholde sig til de overvejelser og synspunkter, som Ungdomskommissionen har peget på i sin betænkning.

Med venlig hilsen

Paul Møllerup
adm. direktør